

Zasady poboru i transportu próbek

Materiał pobierany do badań jest traktowany jako zakaźny. Sposób pobierania materiału do badań nie może zmieniać jego właściwości. Materiał do badań mikrobiologicznych powinien być pobrany przed rozpoczęciem leczenia. Szczegółowe informacje znajdują się w zakładkach dotyczących poszczególnych rodzajów badań.

Materiał do badań pobiera przeszkolony personel. Osoba pobierająca materiał do badań: przy każdym pacjencie stosuje nową parę rękawiczek jednorazowego użytku tylko w celu pobrania materiału, weryfikuje tożsamość pacjenta, oznakowuje zgodnie ze zleceniem pojemnik z materiałem, sprawdza zgodność oznakowania ze zleceniem, składa na zleceniu podpis potwierdzający pobranie materiału oraz wpisuje datę i godzinę poboru.

Próbki materiału przeznaczonego do badań powinny być dostarczone do Punktu Przyjmowania Próbek w jak najkrótszym czasie od momentu ich pobrania. W zależności od rodzaju materiału do badań czas dostarczenia do badań jest różny. Szczegółowe informacje znajdują się w zakładkach dotyczących poszczególnych rodzajów badań. Należy bezwzględnie unikać rozmrożenia materiału wcześniej zamrożonego. Próbek kału nie należy mrozić. Do Punktu Przyjmowania Próbek należy dostarczyć próbkę materiału wraz ze zleceniem. Każda próbka musi być wyraźnie i czytelnie opisana: imieniem i nazwiskiem badanego, rodzajem badania oraz datą i godziną pobrania materiału. Zlecenie na badania ma być wypełnione czytelnie – drukowanymi literami i skutecznie zabezpieczone przed skażeniem materiałem zakaźnym.

Materiał do badań może być transportowany tylko przez wyznaczone do tego celu i przeszkolone osoby. Każda próbka materiału do badań powinna być szczelnie zamknięta w pojemniku lub probówce zabezpieczonej/nym przed ewentualnym wydostaniem się na zewnątrz materiału i jednocześnie możliwym do bezpiecznego otwarcia w laboratorium. Pojemniki z pobranym materiałem podczas transportu należy umieścić w pozycji pionowej. Probówki i inne pojemniki z materiałem biologicznym powinny być następnie umieszczone w szczelnie zamykanym pojemniku, który jest oznaczony jako „materiał zakaźny”.

Materiał biologiczny, którego transport do laboratorium docelowego trwa dłużej niż 15 minut powinien być zabezpieczony przed niekorzystnym wpływem wysokiej lub bardzo niskiej temperatury. Do tego celu służą pojemniki izotermiczne zaopatrzone w wkłady chłodnicze lub chłodziarki z zasilaniem zewnętrznym. Optymalna temperatura dla większości materiałów biologicznych to temperatura od 2°C do 10 °C.

Osoba transportująca materiał biologiczny powinna być zaopatrzona w ochronne rękawice lateksowe, środek do dezynfekcji, ligninę i szczelny pojemnik na odpady medyczne.

W przypadku wydostania się materiału biologicznego z pojemników/probówek należy natychmiast zalać tę plamę/zanieczyszczenie środkiem dezynfekcyjnym (środkiem dezynfekcyjnym niszczącym wirusy, bakterie i grzyby oraz ich przetrwalniki) i przykryć ligniną na czas właściwy dla stosowanego środka (minimum 2 minuty), a następnie zebrać zanieczyszczenia w ochronnych rękawiczkach tak, aby w miarę możliwości nie dotykać materiału biologicznego. Ponownie zalać środkiem dezynfekcyjnym miejsce po plamie, odczekać przynajmniej 1 minutę i dokładnie umyć to miejsce stosując ligninę lub ręczniki jednorazowe i wszystkie zanieczyszczenia umieścić w szczelnym pojemniku na odpady, którego zawartość należy oddać do spalania jako odpady medyczne zgodnie z procedurą o odpadach medycznych.

W przypadku awarii samochodu, wypadku komunikacyjnego lub innej sytuacji, której konsekwencją mogą być: zmiana czasu lub warunków transportu materiału i lub wpływ na bezpieczeństwo osoby transportującej (szczególnie bezpieczeństwo epidemiologiczne), osoba transportująca powinna powiadomić o tym laboratorium.

W przypadku nieczytelnych opisów próbek, niezgodności opisów ze skierowaniami, nieprawidłowo pobranego lub transportowanego materiału wymagane jest wyjaśnienie i ponowne pobranie materiału.

Jeżeli materiał jest transportowany przesyłką kurierską, opakowanie transportowe powinno składać się z 3 elementów:

1. **opakowania pierwotnego** (np. próbówka, wymazówka) zawierającego materiał do badania
2. **opakowania pośredniego** (np. szczelny wodoodporny pojemnik, plastikowa folia)
3. **opakowania zewnętrznego** (np. opakowanie kartonowe, koperta z wkładem bąbelkowym)

Opakowanie pierwotne powinno być jednorazowe, z nietłukącego tworzywa sztucznego, odporne na zgniecenie szczelnie zamykane z dodatkową uszczelką zapobiegającą wyciekowi materiału.

Nakrętek/korków próbek **nie wolno zabezpieczać taśmami/plastrami** ze względu na niebezpieczeństwo otwarcia próbki w trakcie usuwania plastra/taśmy zabezpieczającej.

Opakowanie pierwotne należy **owinać materiałem adsorbującym** - lignina, wata) w ilości zabezpieczającej wchłonięcie zawartości w przypadku uszkodzenia próbki.

Jeżeli transportowane jest więcej próbek, **każda próbówka** powinna być **zapakowana oddzielnie** do indywidualnego opakowania pośredniego oraz zabezpieczona materiałem adsorbującym, co uniemożliwi wzajemne zanieczyszczanie materiałów biologicznych pochodzących od różnych pacjentów.

Dokumentacja - zlecenie na badanie dołączone do próbek musi być umieszczone na zewnątrz opakowania pośredniego

SCHEMAT PAKOWANIA PRÓBEK DO TRANSPORTU

